СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 246. Джерзі Сіти, Н. Дж., пятниця, 22-го жовтня 1937. VOL. XLV. No. 246. Jersey City, N. J., Friday, October, 22, 1937. THREE CENTS

РУЗВЕЛТ ЗА ЗДОРОВУ ЕКОНОМІЧНУ ПОЛІТИКУ

ВАШИНҐТОН. — Президент виголосив промову з нагоди посвячення дому „Федерал Різерв Борд" і заявив, що уряд змагає до того, щоб звільнити край від таких крайностей, щоб не було величезної спекуляції як вияву добробуту, як теж глибокої депресії як ознаки економічної катастрофи.

На що придумана Федеральна Резервова Система?

Існуюча в Злучених Державах Федеральна Резервова Система має на ціли запевнити всій людності економічне забезпечення, вживаючи для осягнення цеї цілі всіх людських і матеріяльних сил. В першу чергу треба цій системі дбати про те, щоб у країні правильно функціонувала грошева і кредитова машина.

СКРІПЛЯЄ ДОБРОСУСІДСЬКІ ВЗАЄМИНИ.

ОТАВА (Канада). — Секретар стейту Гол відвідав канадського премієра Мекензі Кінґа Обидва заявили, що відвідини мають наскрізь „товариський" характер і засвідчують тільки те, що обидва краї живуть у добрих, приятельських зносинах. Та є познаки, що там говоритимуть теж про бизнесові справи, головно про зміни торговельного договору між Великою Британією і Злученими Державами.

МЕНКЕН ПРО МОВУ ПРЕЗИДЕНТА, МОВУ ВЗАГАЛІ І ПРО СЕБЕ.

НЮ ЙОРК. — Відомий американський письменник, мовознавець і критик Г. Л. Менкен говорив у Колюмбійськім університеті до 150 осіб, головно молодих жінок, на ріжні теми, відповідаючи на запити. Запитаний про вартість промов Рузвелта, які він виголошує при „домашнім огнищі", відповів, що не лиш тямить, що Рузвелт не є стилістом та що його голос не є милозвучний. Він теж сказав, що не вірить, щоб сам Рузвелт виготовляв ті бесіди.

Звідки походить „сленг"?

Менкен заявився за те, що ми потребуємо в мові чимраз більше „грубих слів". Те, що ми звикли називати „сленг" (вульґаризм), не є витвором народних мас, як це звичайно думаємо. Видумують це, говорив Менкен, по каледжах, а далі ріжні репортери, ґазетярі й інші особи „сумнівного характеру".

Що сказав про письменницю Стайн?

Запитаний, що він думає про відому письменницю Ґертруду Стайн, сказав, що вона є „фейкерка" (ошуклювачка), не має ніяких ідей і не вміє їх висказувати.

Яка запанує тут мова?

Менкен, автор величезної праці „Американ Ленґвидж", заповів при кінці дискусії, що в Америці стане панівною та мова, якою говорять у середньо-західних землях, бо вона є чиста, виразна, надзвичайно льотична і доволі музикальна.

НАДЗВИЧАЙНА ЦЕНЗУРА В БРАЗИЛІЇ.

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — В Бразилії заведено таку гостру цензуру, якої ще не було досі ні в одній з держав Латинської Америки. Уряд контролює все приватне листування, включно до чисто бизнесового, і то того, що відходить і того, що приходить. Під контролею є всі кораблі, літаки, телеґраф і телефон. Наложено дуже строгу цензуру на пресу. Не можна в часописах згадувати ні словом про збросння держави, не можна критикувати уряду, ні існуючого военного стану.

Концентраційні табори завалені.

Військо контролює цілу державу. Переведено нові арешти і запхано до тюрем, а головно до концентраційних таборів, підозрілих у комунізмі, до яких причислено всіх тих, що були противниками теперішнього режиму.

КАЖУТЬ, ЩО „ВСЮДИ СПОКІЙ".

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Міністер війни оголошує, що розгромлено комуністичну агітацію та що в цілій державі є „спокій".

ЧОМУ ЗАГОВОРИВ ЛЕНДОН?

ВАШИНҐТОН. — Критику політики президента Рузвелта, яку підняв Алф Лендон, бувший републиканський кандидат на президента держави, толкують собі тут тим, що Лендон хоче знову перебрати лідерство в партії. Та кажуть, що його промова була тільки критикою, але не давала нічого позитивного і тому не робила враження.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Війська ген. Франка зробили на північно-західньому фронті знов поважні поступи. Вже тепер є очевидне, що небавом цей фронт буде цілком зліквідований. Офензива лівих військ на східньому фронті не відпружила ситуації на заході. Цю офензиву війська ген. Франка відбили. Тепер лівий уряд задумує перенести свій осідок з Валенсії поближче Франції, до Барселони.

ПРИГАДАЛО СОБІ.

Староство в Коломиї щойно при кінці серпня ц. р. пригадало собі, що кружок Р. Ш. в Яблонові вніс іще з весною ц. р. подання у справі заложення дитячого садка. Староство надіслало дозвіл на його заложення саме тоді, коли сезон дитячих садків уже скінчився.

КОЛИ ГОЛЯР РОЗКАЗУЄ ДОТЕПИ...

Цікавий та жахливий припадок трапився в індійському містечку Сірмур. Один заможний земельний власник подався до місцевого голяря та велів себе оголити. Підчас голення голяр розказував гостеві цікаві дотепи, з чого клієнт був незвичайно вдоволений. Нараз землевласник, почувши добрий дотеп, зареготався на ціле горло і водночас несамовито крикнув. Як виявилося, голяр із необережности обтяв йому пів губи. Покривджений подав справу до суду, домагаючись високого відшкодування. Суд віддалив скаргу, зазначуючи в мотивах, що голяр робив те, що роблять усі його товариші по професії: розказують клієнтам дотепи...

ЖЕРТВИ АКУЛИ.

В шотляндському заливі Карадаль велитенський акула перевернув вітрильну лодку, причому згинули: керманич, його брат і син. Тому, що пригода сталася недалеко берега, а члени залоги лодки вміли знаменито плавати, нема сумніву, що їх пожер акула. Моторова лодка, яка вибралася на місце випадку, наспіла запізно.

ПЕРША ЛІКАРКА В ПЕРСІЇ.

В Парижі недавно промовлено на медичнім факультеті панну Аґґу Емам Задег на доктора медицини. Це перша лікарка у Персії, бо, як відомо, ще перед кількома роками ходили жінки у Персії з заслоненими обличчями і тільки мріяли про вищу освіту. Панна Задег вертається тепер додому, де в Теґерані хоче заложити лябораторію для дослідів над недугою рака.

СПРОНЕВІРИВ ШКІЛЬНІ ГРОШІ.

Перед трибуналом окружного суду в Самборі відбулася розправа проти Антона Бендковського, управителя всенародної школи у Східниці, за спроневіряння 300 зл. із шкільних фондів. Обвинувачений боронився, що зробив це через помилку. Дістав рік вязниці з припиненням кари на три роки.

СУДДЯ ПРО УРЯД ПРОКУРАТОРА.

Суддя Семюел Сібері виголосив у середу вечором на радієвій стації „Доблю-Ей-Бі-Сі" промову, в котрій, заявляючися за вибір Томаса Е. Дюї окружним прокуратором Ню Йорку, звернув питому увагу на обовязки й службу прокуратора.

Суддя Сібері, котрого голос у міських справах заважує багато, бо він відомий широко з кампанії проти зловжитків у міському уряді за посадництва Джима Вокера, дає зрозуміти, що боротьба проти злочину неможлива, коли на становищі прокуратора нема людини, котра не тільки цей уряд займає, але і його обовязки виконує.

Таким прокуратором був, каже Сібері, Вилієм Додж, котрий так слабо сповняв свої обовязки, що навіть його власна партія, Тамані Гол, не іменувала його своїм кандидатом до поновного вибору.

„Замісць нього іменовано кандидатом Гаролда В. Гейстингза'', каже Сібері, „котрий був довго вірним послушником Тамані Голу і котрий служив, нічим не відзначаючися, як один з асистентів Доджа. В цей спосіб політики Тамані Голу висувають нове імя в надії, що нова маска відверне увагу від минувшини теперішньої адміністрації цього уряду. Люди справедливо судять людину по людях, з котрими він товаришує, й по тих, що його піддержують. Визначні політичні провідники, що представляють найгірші елементи в цій громаді, не лише противляться виборові Дюї, але заявляються за вибір прокуратором Гейстингза".

ҐРІМ УБИВ СВЯЩЕНИКА ПІДЧАС БОГОСЛУЖЕННЯ.

В Каґулі (в Румунії) ґрім убив священика Йогана Вангэа в хвилині, коли він відправляв богослуження.

ТРИ БРАТИ ПОМЕРЛИ МАЙЖЕ В ОДНІЙ І ТІЙ САМІЙ ХВИЛИНІ.

В Італії трапилася дивна трагедія братів Бартіні. Один з них згинув під колесами авта в Римі. Другий, що жив у Фльоренції, помер майже в тій самій хвилині, що перший, на удар серця, хоч був зовсім здоровий. Третій брат, який одержав вістку про смерть обох братів і хотів уже їхати занятися похороном, помер цею днини також на удар серця.

СЕНЗАЦІЙНИЙ НАПАД НА ПОЧТОВИЙ УРЯД У РОГАТИНЩИНІ.

Перед почтовим урядом у Фірлеєві (Рогатинщина) висіли вночі з самоходу кілька чоловіків, які виважили в будинку двері, розбороли урядничку (60-літню Анну Лопатинську), що хотіла боронитися револьвером, завязали уста і кинулись шукати грошей. Почтова каса була порожна, тому напасники забрали лише приватні гроші Лопатинської і втекли. Щойно рано возний знайшов звязану урядничку і заалярмував поліцію, яка почала погоню.

СПІВАЛИ НАЦ.-СОЦІЯЛІСТИЧНІ ПІСНІ.

Старостинський суд у Самборі розглядав справу групи молодих німецьких парубків з Кайзерсдорфу, що пройшли походом чвірками через село Кранцберг і Дубляни, в самбірському повіті, співаючи нац.-соціялістичні пісні. Староство покарало 5 осіб гривнами по 25 зл. і по 10 зл., із заміною на арешт по 14 або 5 днів.

НАЙМОДНІШИЙ ТАНЕЦЬ 1937/38.

З нагоди конґресу французьких учителів танців підчас паризької світової вистави вибрали новий танець „Трокадеро" та проголосили його великою більшістю голосів модним танцем 1937—1938. Річ іде про танець, що навязує до форм старого еспансько-французького танцю та є деяким получениям англійського вальса з повільним фокстротом. У Парижі вирішили вивести новий танець уже підчас берлінського конґресу вчителів танців, 6-го вересня ц. р. Також по інших краях виявлено охоту „Трокадеро" принято за „наймодерніший з усіх товариських танців".

ЗЛОВЖИВАННЯ В САМОУПРАВІ.

В Перемишлі скінчився процес проти інспектора повітового виділу, Вінцента Заґурського, і солтиса Петра Пеленьчака з Болестрашич та Миколи Головіда з Тарок, перемиського повіту, під закидом урядових зловживань. Заґурський пробував рятуватись умовою недугою, одначе лікарі признали його умово осудним. Його засуджено за спроневірення 10,000 зл. на 3 роки безоглядної вязниці з позбавленням прав на пять літ, солтиса Головіда на рік з припиненням кари на пять літ, а солтиса Пеленьчака на 3 місяці арешту, дарованого амнестією.

ЗЛОДІЙСЬКИЙ ПОХОРОН.

У Львові відбувся злодійський похорон. Ховали із крипти Вірменської катедри „віцекороля" касових вломників, Маріяна Каспшака, на Янівський цвинтар. Каспшака авкололи ножами його спільники підчас сварки в шинку. За домовиною йшли коло 1,500 злодіїв з вінками. На переді касові вломники несли вінець із написом: „Товаришеві від товаришів". За ними йшли делеґації склепових, мешканевих і кишенкових злодіїв, пасерів і т. д. Над гробом Каспшака один злодій виголосив довшу прощальну промову.

ЕПІЛЬОГ УБИВСТВА ЗАДЛЯ ДІВЧИНИ.

Апеляційний суд у Львові розглядав справу Йосифа Стельмашка, Стефана Конарского і Казимира Рура, засуджених окружним судом за вбивство Михайла Андрушка з причини дівчини. Суд затвердив присуд першої інстанції, яким Стельмашка і Конарського засуджено по 8 роки вязниці, а Рурі підвищив з двох літ на три.

БОЖЕВІЛЬНА РІЗНЯ В СОВЕТАХ

МОСКВА. — В одному дні советські часописи в Москві принесли вістку, що советська влада по ріжних місцевостях советської території застрілила знову 65 осіб. Застріленим закидувано ріжні провини: саботаж, шпигунство, націоналізм, псуття збіжжя, а в Карелії навіть застрілили 9 людей за те, що вони нібито перешкоджали в роботах над осушенням землі. Кількадесять осіб застрілили на Сибірі, в місцевостях здовж сибірської залізничої лінії. Останнім закидали шпигунство в користь Японії.

НІМЕЧЧИНА И ІТАЛІЯ ПОГОДИЛИСЯ НА ВІДКЛИКАННЯ „ДОБРОВОЛЬЦІВ".

ЛОНДОН. — Наради комітету невтручування в еспанські справи, які день передтим опинились були на мертвій точці, нагло знов ожили і перший раз принесли конкретні висліди: Італія, поперта Німеччиною, згодилася розпочати забирання своїх „добровольців" з Еспанії, але під умовою, що Франція й інші держави, які мають своїх „добровольців" по стороні червоного уряду, також зачнуть забирати відповідне число. На це погодилися всі держави, крім Советів, які те рішення приняли холодно.

ПО СТОРОНІ ҐЕН. ФРАНКА Є МАЛО „ДОБРОВОЛЬЦІВ".

САН СЕБАСТІЯН. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу", Карей, переїхав цілий північно-західній фронт ґен. Франка і твердить, що не знайшов на цілому фронті ні одного чужинецького вояка. На тому фронті, говорить Карей, не тільки нема чужинецьких полків, як це твердить ворожа ґен. Франкові преса, але нема там навіть полків, у яких знаходилась би мала домішка чужих вояків. Всі вояки чистокровні еспанці. Еспанська публична опінія дуже оґірчена на Францію, яка головно пускає у світ вістки про участь чужинців в еспанській повстанській армії. Вона робить це тому, щоб відвернути увагу від власної помочи, яку вона дає лівому еспанському урядові. Хоч вона твердить, що замкнула границю для впливу чужих „добровольців", то проте через ту границю лиш у місяці червні, серпні і вересні перейшло до червоного еспанського війська 11,230 добровольців. Крім того вона пересилає біля 700 тон денно ріжного военного матеріялу.

ВІЙСЬКА ҐЕН. ФРАНКА ЗНОВ ПЕРЕМОГЛИ.

ПАРИЖ. — До Франції втекли з Хіхона пять военних літаків, що належали до еспанських червоних військ. У тих літаках були офіцири червоної армії і три московські летуни. Вони сказали, що червона армія розбита, а війська ґен. Франка посуваються вперед. Вони захопили два великі міста та кількадесять сіл і містечок. Хіхон мусить упасти. На вулицях Хіхона вивязалася боротьба таки між самим червоними вояками. Вони запалили склади.

ЧЕСЬКИЙ ПРОТЕСТ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. — Чеський посол у Берліні вніс у міністерстві закордонних справ протест проти гострих нападів німецької преси на Чехословаччину. Але протест не приніс бажаних наслідків, бо німецький міністер закордонних справ, Нойрат, шорстко відповів, що причиною тих нападів є таки сама Чехословаччина, яка гнобить три і пів міліона судетських німців, що знаходяться під її пануванням. Коли чехословацький уряд позволить їм політично організуватися, скликати віча й загалом мати таку свободу, як решта чехословацьких громадян, то тоді зникнуть причини для пресових нападів на Чехословаччину.

РОЗРУХИ В ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ. — У Палестині дальше неспокій. Арабські терористи нападають на жидів і скрито вбивають їх. Бувають теж випадки, що нищать їм майно. В обороні жидів стоїть англійська влада, під якої мандатом є нині Палестина. Впродовж останніх трьох місяців ці розрухи спричинили 39 смертних випадків: 33 арабів і 6 жидів. Проте жидівська опінія незадоволена з положення в Палестині й обвинувачує англійську владу в „лаґідности" супроти арабів.

З ПОДІЙ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

ШАНҐАЙ. — Японські війська в останніх днях не зробили замітного поступу. В деяких місцях їх літаки бомбардували залізничі лінії. Те саме робили китайські літаки. Серед японців сліднє побоювання, що одну з їх оперуючих армій може напасти зверхньо-монгольська армія, яку зорганізували большевики і яка фактично знаходиться під советською контролею. Ходять чутки, що Сталін хотів виповісти війну Японії, але тому спротивився Ворошилов. У висліді Сталін і Ворошилов рішили дати волю зверхньо-монгольській армії, не втягаючи до війни цілого советського Союзу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОВОРОТ ДО ДАВНЬОГО ГАСЛА

„Самокритика — річ необхідна; необхідна у щоденному житті кожної одиниці, тимбільше — в політиці", пише старокройове „Діло", виправдуючи тим критику українських політичних помилок, які виказала розписана тим часописом анкета у справі політики УНДО й Української Парляментарної Репрезентації. Ця анкета, як уже в нас нераз підкреслювано, виказала наявно, що змагання згаданого політичного проводу довести до якогось порозуміння між українцями і поляками, чи хоч між польським урядом і українським політичним проводом, довело до цього, що від часу тих змагань і так тяжке положення українського народу під Польщею **змінилося на ще гірше.** Ось так виразно й отверто пише „Діло" (ч. 218), яке, як відомо, теж отверто і явно згадані угодові змагання попирало. І ствердили те саме в анкеті навіть такі діячі, які писали до нас з краю письма з докорами за те, що ми не хочемо ніяк розуміти їхніх намірів, та запевняли нас, що є цілком певні вигляди на те, що вдасться щось „роздобути" і тим себе скріпити. А ось тепер вони самі стверджують, що не здобуто навіть того, щоб наше національне імя могло бути пошановане і визнане!

Самокритика виказала наглядно невдачу, яку політичні провідники булиб мусіли передбачити, якщоб вони були справжніми провідниками, себто такими, які не тільки знають історію українсько-польських політичних відносин, але й уміють з неї витягати науку. І саме через те вписано до нашої історії ще одну невдалу спробу можливости говорити з Польщею на розум.

Але щож тепер далі робити? Ось на це хоче „Діло" відповісти в імені тих, що відкидають і „революцію" і не вірять, щоб тепер було місце на українсько-польське порозуміння. „Для таких, пише „Діло", залишається тільки **поворот до гасла „віра у власні сили народу",** як гасла, що вже відіграло раз спасенну ролю при відбудові українського життя в періоді великого політичного хаосу, що повстав у висліді великої політичної поразки".

Коли хтось до чогось вертається, то значить, що він від цього відступив був. І ніщо інше, а саме те відступлення від згаданого гасла вважаємо найбільшим прогріхом. Ніколи і ніяк не сміємо від нього відступати, бож у нім наш одинокий рятунок. Революційна підготова наших мас, та „революція", що її дехто так лякається, не розуміючи її правдивого змісту, ніколи не виключала ніякої „органічної праці". Навпаки, закликала до неї, бож ясно, що тільки з такої праці на нашій ниві може вирости і наша власна сила, яка, чим буде більша, сильніша і свідоміша, тим теж краще буде розуміти і відчувати — революційні кличі. Тільки тоді, коли тої нашої сили не дають нам будувати законними способами, то не вагаймося примушувати до цього наших ворогів — і **революційними** способами боротьби.

ХАЙ РЯТУЄ -- НАУКА

I.

Нема ніякого сумніву, що одною з головних причин нинішньої всесвітньої економічної кризи і звязаних з нею суспільних потрясень, як банкротства десятків тисяч підприємств, безробіття, територіяльна експансія і т. п., є те, що через шалений поступ у техніці, в будові машин викидають міліони робітників на вулицю, бо за них виконує роботу машина. Але машина — це продукт техніки, а техніка це — наука.

Той процес не скінчений. Люди далі напружують свій ум, щоб винайти якісь нові винаходи, якісь нові машини, що упростили би продукцію й у висліді знову викинулиб нові маси людей на вулицю. Серед капіталістів панує повна свідомість цеї небезпеки й вона навіть стараються поволі здержувати дальшу механізацію праці, яка заступає робучі руки машиною. Бо вони знають, що, маючи засоби продукції й посідаючи капітал, на них лежить також відповідальність за цілу капіталістичну систему. Іншими словами, вони знають, що коли в їх руках є фабрики, то вони мусять давати робітникам заняття. Інакше справа повернеться проти них і може повстати в суспільності такий переворот, який відбере від них право завідувати капіталами, віддаючи завідування ними в якісь інші руки. Чи ці „руки" покажуться потім ліпшими, чи може ще гіршими, — це не робить у суспільних руках великої ріжниці. Бо широкий загал, доведений до краю, все пробує якусь зміну, з надією, що та зміна остаточно таки вийде на краще. Отож, знаючи про це, капіталісти напружують свій ум і енерґію, щоб свої зобовязання супроти широкого загалу виконати і дати людям роботу.

Одначе життя бере верх. Внаслідок конкуренції, яка змушує їх давати товари можливо найдешевше і можливо найкращої якости, як теж внаслідок величезного державного оподаткування — ті капіталісти, чи хочуть, чи ні, мусять рятуватися новими винаходами, новими машинами.

Ось так повстає в економічнім житті зачароване коло: уряд оподатковує капітал, щоб здобути гроші на зараду безробіттю, а капітал, щоб рятуватися від тих данин, механізує свою продукцію й у висліді збільшає безробіття. Й нема тут чого дивуватись, бо кожному відомо, що в обличчі небезпеки кожна людина старається знайти рятунок. В обличчі шаленої конкуренції й загрози банкротства капіталісти, чи хочуть, чи ні, мусять рятуватися новими винаходами, новою механізацією; мусять рятуватися наукою. А це викликує знову нове безробіття.

Через науку, себто величезну механізацію продукції, повстала в економічнім житті кожної нації, ревалізація праці. Праця висунулася наперед і усунула в тінь само посідання капіталу. Нині далеко лекше є набути фабрику, ніж її з успіхом вести. Ця ривалізація праці скоро поділилася не за клясами, але за народами, расами. Американський робітник почав ривалізувати з робітником німецьким, анґлійським, італійським, а продукти тих країв на складах дивились на себе зловіщими очима, начеб хотіли одні других зїсти. Бо всякі зайшлі, чужинецькі продукти означали зменшення праці для місцевих людей.

По льокалях робітничих юній почали відрухово появлятись написи: „Купуйте свої продукти!" „Капіталісти спроваджують чужі товари і відбирають нам працю". „Кожний куплений домашній продукт збільшує нам працю і приносить хліб та молоко нашим дітям!" і т. п. Вкупі з тими написами ще видніли на стінах тих льокалів денеде й такі написи, як „Хай живе міжнародня робітнича солідарність", але ці написи були вже без змісту, без органічного звязку з дійсним життям, а так собі висіли як сентиментальний знак „минулої слави".

Мабуть не всі собі здають з того справу, що, вивішуючи ці кличі, робітничі юнії зробили в себе безкровну, а може навіть несвідому революцію: змагання за свою кращу долю вони перенесли з площини клясової боротьби на площину національну, расову, чи націоналістичну. Тепер уже змагався американський робітник не з американським капіталістом, а з німецьким, італійським, японським робітником.

Ось так засада „нації", „раси", відродилася знову з найнижчих суспільних шарів, як це зрештою все в історії бувало. Відродилася стихійно, під диктатом вищих законів, а можна навіть сказати, що проти розумової волі провідників. Бо правдоподібно мало юнійних провідників здавали собі з цього справу, що, закликуючи робітників купувати домашні продукти, вони довершили тим націоналістичну революцію.

Наслідки цеї революції на нашу цивілізацію будуть величезні. Вони вже є в Німеччині у формі націонал - соціялізму, в Італії — фашизму, а в Росії — большевизму, який є нічим іншим тільки питомо-московським, червоним фашизмом. Відміни тих „фашизмів" маємо і в Японії, Туреччині, Польщі, Австрії, Угорщині, Портуґалії і в інших державах. Які форми прибере він в анґльосаських краях, покищо не знати. Та вже тепер можна сказати, що це буде свого роду „демократичний фашизм".

ЩО ПИШУТЬ ПРО ПАМЯТНУ КНИГУ У. Н. СОЮЗУ

ПРОШУ ПРИНЯТИ СЕРДЕЧНУ ПОДЯКУ ЗА ТАКИЙ МИЛИЙ ДАРУНОК — ЗА ПРОПАМЯТНУ КНИГУ У. Н. СОЮЗУ. НЕЮ ЗБУДУВАВ У. Н. СОЮЗ НЕРУКОТВОРНИЙ ПАМЯТНИК СОБІ. Й КУЛЬТУРІ АМЕРИКАНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ.

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР КОЛЕССА,
Ректор Українського Вільного Університету в Празі й звичайний професор Карлового Університету.

ЗОЛОТІ СЕРЦЯ

Часом, коли стрінемо безідейну, бездушну людину, опановує нас песимізм та зневіра. В таких випадках ця зневіра відбирає охоту до праці, відбирає віру у **„власні сили"**, які в нашому національному житті грають таку важну ролю.

Але, на щастя, є в нас люди, які своїм **„золотим серцем"** упевняють нас, що назагал існує в нашому народі велика і непропаща сила, що треба лише вмілої руки, вмілого проводу, який пустив би цю силу-енерґію в рух, а вона чуда творитиме.

Не буду голословним, — а приведу факти, які я заобсервував минулої неділі підчас посвячення церкви св. Івана Богослова у Львові. Сиджу при столі, на якому розвернена „Пропамятна Книга", в яку мали учасники вписувати свої жертви на будову нашої церкви.

Приступають до стола представники наших установ, вписують свої жертви; приступають приватні одиниці; кожний дає, що може. Обсервую жертводавців та стараюся вгадувати, скільки хто дасть, але часто - густо помиляюся та приємно розчаровуюся...

Підходить жінка, якось несміло приступає до стола і, кинувши стозлотовий банкнот, відходить. Підбігаю за нею, прошу подати своє назвище, а вона шепче мені до вуха: Напишіть „невідома", бо я не хочу, щоб мій чоловік про те довідався, він поляк"... І замішалась у юрбі, а я вписую: „Невідома" — 100 злотих.

Стоїть біля стола хлопчина, ґімназист в однострої, витягає дрібними ручками з маленької мошонки 5 злотих, кладе цей свій скарб на стіл і відходить. Теж не хоче, щоб його „записувати"; чому, це вже тайна його золотого серденька.

Якийсь добродій кидає 20 зл. і перепрошує, що так мало: „Мені соромно, що не можу дати більше", каже, „тому не вписуйте мого назвища".

Двоє старенських, чоловік та жінка, хто вони, — не знаю. Він у витертій сурдутині, вона завинена в хустку, мне в руці якийсь вузлик, нахиляється до мене: „Прошу пана, ми з Клепарова, я така і така (подає назвище), а це мій чоловік, запишіть його і мене та моліться за нас у тій новій церкві, а тут ми призбирали трохи дрібних"... І висипала на стіл дрібняки; скільки, не знає; рахуємо: було 40 злотих! Записую благородні імена сірих людей з Клепарова та думаю собі: І хто би подумав, що в такої, сірої, скромної людини таке золоте серце!

Переходить біля стола один мій знайомий, та минає стіл, лише очима моргає до мене... Підбігаю за ним, втискає мені в руку стозлотовий банкнот, та каже: „Не хочу при столі давати, бо там усі дивляться; візьміть і киньте на тацу. Колись, як дам більше, тоді запишете, а так нема чим хвалитися"...

Якийсь старший добродій симпатично всміхається, та не рішається приступити до стола. Згодом, коли при столі нема нікого, підходить: „Прошу мені дати „деклярацію" (такі в нас є, спеціяльно видруковані), бо, бачите, я теж хочу дати жертву, а прилюдно якось ніяково"... Взяв деклярацію, пішов у куток, щось там вписав і, вернувшись, дає мені звинену деклярацію та каже: „Завтра вишлю чеком". Пішов, а я розгортаю деклярацію: 500 злотих.

Або така картина: Молодий хлопчик, ледви то від землі відросло. Може який практикант ремісничий, може учень вселюдної школи. Приступає непевний, чи його жертва буде принята. „Прошу пана, я хотів би дати 5 злотих, а маю лише злотого, то я би дав того злотого, а 4 дам ратами: що місяця принесу одного злотого".

— Добре, синку, — кажу, та вписую його адресу, а він, щасливий, що його жертва теж вписана, побіг і щез у юрбі, дотискаючись до престола, звідкіля неслися звуки молитви:

„Горі імієм серця! — („Новий Час").

Г. Марусин.

Г. Ф.

КАПЕЛЮХ ЄҐОМОСЦЯ

В деканаті всі знали капелюх отця Сивича, пароха Нетаківки. Хто того капелюха не бачив на власні очи, то бодай чув про нього. Балакали про нього і поза межами деканату.

Щож в тім такого дивного, що й отець Сивич має капелюх?

Неодин має цілу скриню капелюхів. Одинокий капелюшник в повітовім місті каже, що кождий шануючий себе чоловік обовязаний мати бодай два капелюхи. Парох Нетаківки має тільки одного, і ціла околиця знає про це, ще й знає, який той капелюх!

Може саме тому, що знає, який?

На такий капелюх, яким парох Сивич накривав свою голову, пани казали „циліндер". Той капелюх пароха вилискувався як полірований, оцтом і крейдою вичищений металевий горщок. А світило на нього сонце, то мінився ріжними красками, як небесна веселка.

За отця Сивича в парохії багато людей прийшло на світ. Вони росли, підростали, побиралися, поволи мерли і повимирали. Вони всі знали капелюх свого пароха. Їх діти, що на той світ ще не вибиралися, також знали.

Отець Сивич не любив рипатися. Всеж таки треба було десь колись, раз на десять років рушитися з села. Раз отець парох пустився аж до Львова. Очевидно, поїхав залізницею, бо залізнича стація була зараз в другім селі.

Було літо і страшна спека. На стації Гриньків парохові захотілося пити. Вискочив з поїзду, полишивши капелюх на полиці. Побіг до стаційного буфету. Випив склянку пива. Пиво було добре, зимне. Парохові аж лекше зробилося. Склянка була якась дуже мала, тож випив іще одну. Спрага ще була велика. Щоби не вискакувати з поїзду на котрійсь дальшій стації, де також був буфет, казав дати собі третю склянчину. Був би дав собі раду ще й з четвертою, як би не те, що треба було вертатися до поїзду. Парох заплатив, вийшов на перон і роззирається:

— Де, до дідька, мій поїзд?

Надходить портієр і питається: — За ким всечесніший отець духовний роззираються?

— Глупе питання! — воркнув парох. — За ким же мені роззиратися? Хочу знайти... хочу знати, де мій поїзд.

— Нема жадного, — відповів портієр, — останній відійшов тому пять мінут, другий прийде аж за дві години. Та це буде тягаровий.

— Що? — Тягаровий? — крикнув парох. — Чи я міх вугля? Мені потрібний особовий поїзд. Їду до Львова.

Портієр глянув у сторону годинника на пероні і каже:

— Особовий поїзд? Той, що звідси відійшов, саме тепер доїздить до Миколаева.

— А чорт би вас всіх взяв! — крикнув парох, вимахуючи руками. — В поїзді лишився мій капелюх. Чому ви не гукнули до буфету, що поїзд відходить? Через вас не буду викидати гроші на новий капелюх!

— Нехай отець духовний здоганяють збігця телеґрамою. Задепешуйте до Щирця. Як того капелюха ще хто не вкрав, то сховають на стації і найближчим поїздом відішлють до вашої стації... Або ні! Зателеґрафуйте, щоби на стації в Щирці задержали аж до вашого приїзду, бо ви їдете до Львова.

— Колиж бо я вже не поїду. Я лиш нині був у Львові потрібний. Найближчий поїзд до Львова їде так пізно, що я спізнивсь би.

— То зателеґрафуйте, щоби прислали на вашу стацію.

Парох мав на голові маленьку, плитку подорожну ярмурочку. Надав депешу, в касі купив білет назад. Надійшов поїзд від Львова і парох поїхав назад.

Коли відїхав був поїзд до Львова, на стації зараз за Миколаєвом увійшло до купе, покиненого парохом, пару осіб. — А дивіть! — сказав різник, показуючи на полицю. Хтось забув тут банячок на кулешу.

— То мабуть з якоїсь дуже панської пекарні, або з цукорні, — додав згінник. — Не бачите, як світиться? Як полiроване срібло!

— То дивне! — перебив Порпач, бідний халупник з Дириндi, що межувала з Нетаківкою.

— Що таке дивне? — спитав різник.

— Дивне те, що мої очи бачать капелюх еґомосця в Нетаківці, хоч його самого нема тут. Капелюх чейже не прийшов сюди сам. Де його пан міг дітися? Може двері не були замкнені і він вилетів?

Крім одного Порпача, ніхто з тих, що зійшлися тут, не знав пароха Сивича. Та про його капелюх чув кождий з них. Стягли з полиці: не рукою, а палицею. Стали з усіх боків призиратися до капелюха і жартували. Щастя, що отець духовний не чув тих жартів, а то всі три мусіли би по смерти пражитися в пекольній смолі і сірці.

— Як цей капелюх міг сюди прийти, як міг прийти? — повторяв Порпач.

— Я гадаю, що хтось вкрав його, не придивившись до нього, сказав різник. — Аж коли сюди прийшов і побачив, який то скарб, покаявся. Мабуть в Миколаєві вийшов, полишаючи капелюх тут на полиці. Нетаківський еґомісць тепер вiдай гіркі сльози проливає за своїм капелюхом. Безпечно дав знати до жандармерії.

— Дав би шістку, або й більше, як би хто приніс йому, — перебив згінник.

— І відпустив би всі гріхи, ще й службу відпбравив би, додав різник.

— Я скористаю з нагоди, — озвався Порпач. — Може справді зароблю пару крайцарів. Возьму капелюх, і як буду в Нетаківці, занесу на приходство.

— Я вам не вірю, — сміявся згінник. — Ви готові злакомитися і собі возьмете...

— Або й вам хто вкраде його, — додав різник. — Такий капелюх, то лакома річ. Такого й староста не має.

Ось так з бідного капелюха і його пана насміхалися аж до самої стації.

Отець Сивич вдовець був. За господиню була йому його сестра. Також стара вдова, лиш пару літ молодша від нього. Коли брат вернувся без капелюха і розказав їй, яким способом пропав, вона дуже втішилася. Зараз поїхала до недалекого повітового міста і купила новий. Вже не циліндер, а мягкий фільцовий.

Пару днів пізніше до пекарні входить Порпач, з циліндром в руці.

— Мати Божа! — крикнула господиня, заложивши руки. — Зараз мені щезай звідси! Разом з капелюхом. Туди, задною фірткою...

Порпач вийшов, та в сінях зударився з парохом. Коли цей свою згубу побачив у руках Порпача, аж підскочив з радости.

— Яке то щастя, що капелюх назад прийшов до мене! — крикнув. — Яке то щастя. То очевидна ласка божа.

Парох вихопив свого любимця з рук Порпача, став його гладити, щасливо усміхаючись, і каже:

— Щож я зроблю з новим? Сестра так нерозважно поквапилась. Непотрібний видаток у таких тяжких часах...

Хвильку парох надумувався.

— Знаєш, що? — спитавсь.

— Та не знаю, прошу еґомосця, — відповів Порпач вже зажурений, що сподіваної шістки не заробить.

— Як не знаєш, то скажу тобі, — промовив парох. — Коли ти така з ґрунту чесна душа, що мого капелюха не задержав собі, то нехай буде тобі цей, що моя сестра купила. Така мода не для мене старого.

Порпач відійшов з новим капелюхом на голові. Свій лишив на приходськім смітнику.

Парох виніс з пивниці фляшку старого вина і вицідив цілу з утіхи, що циліндер вернувся до нього і що має таких чесних парохіян. Треба знати, що в його парохії були три села. Одним з них була Дириндя.

З ДНЯ

В ПОЛІТИЦІ НЕМА ПАРДОНУ.

Недавно Мусоліні мусів забрати своїх генералів з Еспанії, бо протестували проти того таки самі високі офіцири ген. Франка. Вони були тієї думки, що занадто велике втручання італійців у їх внутрішні справи викликає прикре враження на еспанське населення і зроджує в нього підозріння, що Італія справді хоче мілітарно осадовитися в його краю.

Чому ці високі офіцири протестують проти цього щойно тепер? А тому, що їх армія є на передодні повної перемоги. Червона армія ослаблена, здеморалізована, виснажена. Її цілковитого заломання можна очікувати кожного дня, кожного тижня. Знаючи, що вони напередодні перемоги, революційні круги починають поволі звільнятися від „приятельської" помочі Італії. Коли з ними було круто, то тоді, очевидно, італійську поміч сердечно витали, а кожний італійський „доброволець" був наче рідним братом. Тепер справи змінюються.

Не виключене, що також дипломати генерала Франка тихцем тепер просять Англію і Францію, щоб вони наперли на Мусолінія, щоб він ступнево забирав своїх „добровольців" з Еспанії. Бо кільканацять, чи кільканадцять тисяч італійського війська, що хотілиб назавжди осадовитися в Еспанії — це не дуже приємна справа навіть для самого Франка.

ЧИ МОЖНА ЗА ЦЕ ОБУРЮВАТИСЯ?

Так вже політика і тут нема чого дивуватися. Завданням *державних* мужів є дбати в *першій* мірі про інтерес свого краю. Коли той інтерес сплітається з інтересом іншої держави, то тоді з тою державою можна входити в порозуміння, а навіть у союз. Коли ж ці інтереси розходяться, то обовязком державних мужів є відразу розійтися з тою державою. Це азбука закордонної політики і кожний державний муж, що стоїть на чолі свого краю, в той спосіб поступає. Державним мужам не вільно говорити: „Та то не пасує; то не гарно; що мій приятель, державний муж іншої держави, собі подумає?" і т. п. Керівництво народу не знає ніяких слинявих сентиментів. Воно обчислене виключно на інтерес свого народу. Очевидно, поняття „інтерес" є досить зглядне, бо часто те, що на коротку мету виглядає шкідливе, на довгу мету фактично стає добродійством. Та це не змінює твердження, що „інтерес свого народу стоїть понад усе"; це тільки його потверджує. Тому в політиці ніякий державний муж не „гнівається", тільки уступає, погрожує, просить, переконує, або карає. Той політик, що боїться, щоб не „образити" якогось іншого державного мужа, не здобуде собі слави розумного політика, тільки славу дурня.

ЩОБ МИ ТАК РОБИЛИ.

Наші державні мужі також мусять учитися цеї політичної штуки. Ми знаємо, що в часі недавньої визвольної війни наші політики по дитинячому боялися, щоб не образити інших держав. У своїх потягненнях вони цілий час мали на увазі те, „що скаже антанта". Вони ніколи не рішилися на найменше посунення, яке моглоб образити антанту. І робили вони це тоді, коли антанта фактично була ворожо до нас наставлена й цілою парою помагала нашим ворогам.

А як поляки відносились до тої самої антанти, хай послужить факт, про який розказує сам його творець, колишній польський міністер Грабскі. Він цинічно признається, що коли в часі офензиви армії Галера в 1919 році прийшла була до польського уряду телеграма від антанти, щоб цеї армії не вживати проти українців, тільки проти большевиків, то Грабскі сховав цю телеграму до кишені і нікому не показав, бо боявся, щоб вона не зродила в його товаришів певних побоювань. Армія Галера далі продовжала офензиву проти українців, аж поки їх зовсім не поконала. І за це антанта не „образилася".

ІСТОРІЯ НАС БАГАТО НЕ НАВЧИЛА.

На жаль, історія ще нас багато не навчила. Ще нині є в нас такі державні мужі, що бояться „образити" інші держави і за тим роблять такі річи, які є противні інтересам свого народу. Не будемо говорити про польонофілів, які вірять, що Польща піде колись для них визволяти України. Бо „віра" тих одиниць фактично не така дуже сентиментальна: за неї вони дістають певні охлапи. Але є ще серед наших політиків інші, зовсім поважні — германофіли, які дивляться на Німеччину не з боку інтересів свого народу, тільки з боку якихсь непоборних симпатій до Німеччини, з боку слинявої дружби. Вони дивляться на неї з повною адорацією не лиш тоді, коли в її інтересі є, скажім, нищити та ослаблювати Польщу, але також тоді, коли вона з Польщею заключає договір, коли видає українських революціонерів у руки польської поліції. І тоді ці наші політики не спроможуться на якийсь мужній крок і не скажуть: „У цій точці наші інтереси розійшлися; відтепер ми є противники, чи навіть вороги; і будемо ними так довго, доки наші інтереси знов не зійдуться". Вони бояться так сказати, бо „ануж наші німецькі приятелі нагніваються! Краще заховати дружбу несплямленою і коли вони роблять помилки, то ми повинні тим обережніше тих помилок уникати". Так думають собі ці наші політики.

В такому розумованні вони добачують „сталість, витревалість, рівновагу духа" і т. п. А фактично вони подобають на ту собачку, яка кожного ранку прибігає на смітник, бо на тім смітнику раз їй удалося здибати кістку.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Член У. Н. Союзу кандидатом на радного міста.

В нашому місті Клівленді приходить час міських виборів. Отсе мають вибрати до міської адміністрації урядників, які чесно та розумно завідувалиб міськими справами.

В минувшині українці міста Клівленду ніколи не цікавилися такими виборами й не використовували цеї золотої нагоди, щоб на державні, повітові і міські уряди висувати своїх людей. Опісля, по виборах, як нам чогось було треба від вищих урядників, то ми жалували, що серед них нема своїх людей, які помоглиб нам у дечому. Ми завидували іншим національностям, які мали там своїх людей. От візьмім хочби наших „сусідів". Як гарно вони позаймали високі позиції в місті і повіті! Через те вони мають великий вплив на місцеві громадські справи. А ми самі все вважаємо себе за чужих у місті, хоч двигаємо нарівні з іншими національностями тягар податків.

Причин, що ми так поступали, було багато. Найголовнішою причиною є всетаки наша недбалість і політична дрімота. Ми тримаємося здалека від американської політики і вона для нас чужа. В нас нема ні слід зорганізованих політичних клюбів, котрі вміли би перед американцями показати нашу силу. Адже ж у Клівленді нараховують біля 15,000 українців. Справді в нас існують „на папері" два політичні клюби, республиканський і демократичний, але вони не проявляють належної діяльности. Тож нічого дивного, що американці з нами не числяться й ми, українці, тягнемося на самім кінці інших народів.

Не можна сказати, що ми цілком не беремо участи в політичнім житті Америки. Ми голосуємо на кандидатів, але не робимо того в організований спосіб, і тому не маємо з цього ніякої користи. Наші голоси використовують інші групи, головно поляки, які все йдуть до голосування організовано і виставляють своїх кандидатів. У часі таких виборів вони обєднуються біля своїх кандидатів і забувають про свою партійну чи політичну приналежність. Тому вони навіть у тих округах, де перевагу мають українці, вибирають свого радного. Такий радний тягне потім за собою ще більше своїх людей і так росте з року на рік їх вплив на місцеву адміністрацію.

Ці річи не сміють повторитися в нас підчас цьогорічних виборів. Цього року українці міста Клівленду мусять піти організовано до голосування. Вони навіть мають добру нагоду підтримати у виборах українця, Івана Вашка, кандидата на міського радного семої округи. Іван Вашко є активним членом і в українських інституціях та є членом У. Н. Союзу.

Нам треба всім обєднатися біля свого кандидата і дати йому всяку можливу піддержку. Бо програ І. Вашка буде прогрою всіх клівлендських українців. На „праймери елекшин" І. Вашко осягнув велику перемогу над іншими кандидатами. Ми повинні радіти, що наш земляк вибивається на цей уряд, і зо свойого боку ми всі повинні доложити труду щоб він вийшов. Не сміє тут бути ріжниці думок, а всі як один ми повинні віддати свої голоси на нього. Нехай бодай один українець стане членом місцевої адміністрації. Будьмо свідомі своєї цілі і вдячні тим американцям, що видвигнули кандидатуру нашого земляка.

Притім не забуваймо також віддати свої голоси на посадника Буртона, котрий є приятелем українців і котрий, як показали правибори, буде знов нашим посадником, бо він дістав два рази стільки голосів, що всі інші кандидати докупи.

День 2. листопаду, в якім відбудуться ці вибори, хай буде днем нашої перемоги і перемоги гром. І. Вашка.

Михайло Ярош.

ЗАГАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ ПОДАЄ СУДДІ ДЖ. МАГОНІЄВІ РЕЗОЛЮЦІЮ ЗА ЙОГО КАНДИДАТУРУ.

Чужинецькі групи, що піддержують кандидата „Обєднаного Фронту" на уряд посадника міста Ню Йорку, відвідали онодї посадника Ля Гвардію в його канцелярії та запевнили його, що 70 процентів громадян чужинецького походження піддержують його кандидатуру.

Михайло Пізнак, предсідник комітету натуралізованих громадян, що стоїть за вибір Магонія, Тейлора й Шнайдера, заявляє, що чужинецькі групи, які піддержують посадника Ля Гвардію, оперують сфабрикованими фактами. „Як може якийнебудь комітет оцінити цифри, як виборці віддадуть свої голоси?" — говорив він. „Я беру вже участь у чужинецьких організаціях міста понад десять літ, а ще ніколи не бачив, щоб громадяни чужинецького походження йшли так однодушно, як вони йдуть тепер за суддю Магонія. Вони все голосували на кандидатів Демократичної Партії й так будуть голосувати цього року.

„Наші громадяни чужинецького походження прийшли сюди з країв утисків і релігійної нетерпимости. Вони мають досить досвіду з рухами „обєднаних фронтів", що їх попирають комуністи. Вони певно не будуть піддержувати кандидата „обєднаного фронту" такого, як посадник Ля Гвардія".

З НАГОДИ СВОГО ПЕРЕБУВАННЯ

25 ЛІТ НА ЕМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

ВИГОЛОСИТЬ

Д-р СЕМЕН ДЕМИДЧУК

В НЕДІЛЮ 24-го ЖОВТНЯ 1937 Р.

(SUNDAY, OCT. 24, 1937) at 2.30 P. M.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217-19 East 6th Street, New York City

ЛЕКЦІЮ

НА ПІДСТАВІ ПЕРЕГЛЯДУ ПОДІЙ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ ЗА ОСТАННІХ 25 ЛІТ, ПРЕЛЕГЕНТ ПОРУШИТЬ МІЖ ІН. ТАКІ ПИТАННЯ:

Як із хаосу через фермент повстає громадянство;

Як спинюється цей процес тим, що відвертається увагу загалу від конечности праці над собою самими;

Чому серед безупинної метушні дехто приходить до висновку, що „світ це союз лайдаків";

Чи є у нас героїчні характери;

Чи громадянство потребує совісти;

Яке є найважче завдання громадянина.

ВСТУП НА ЛЕКЦІЮ КОШТУЄ 10 ЦЕНТІВ.

Хто прийде після години 2:30, платить 15 центів.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЙОНҐСТАВН, О.

10-літній ювилей Українського Політичного Клюбу.

В неділю, 5. вересня ц. р., відбувся в нашій громаді 10-літній ювилей Українського Політичного Клюбу. Початок свята розпочався в 8 год. по пол. в українській галі при вул. 525 Райен. Предсідник клюбу, гром. Присташ, відкрив це свято короткою промовою і передав перепровадження його С. Мошові. Гром. Мош представив присутнім, скільки то добра цей політичний клюб зробив для української йонґставнської громади. Він виплатив чимало запомог своїм членам, а також вислав багато грошей на потреби старого краю. Крім того в касі остається ще поважна сума.

Потім наступила святочна програма, в яку входили хорові точки, соля, деклямації, двоспіви. Хор православної громади зо Стілтон, „Бандурист", відспівав: „Боже великий", „Ой, пряду", „Ой, дівчина Уляна", „На дубовім мості". Панна Філь відеклямувала спеціяльно уложений на це свято вірш о. С. Мусійчука. Троє дітей о. Мусійчука, Оля, Лесь, і Марійка, відспівали: „Крилець, крилець, сокола дай", „Зажурилась дівчинонька", „Коломийка". Для тих пісень пригравала на піяні Орися Мусійчук.

Святочну промову на тему потреби організування політичних клюбів виголосив гість із Пітсбурга, адвокат Онишків. Пані Онишкова відспівала соло: „Ой деж той цвіт" і „На вулиці невесело". С. Мош покликав паню Розоміло (тепер паню Періг) до слова і вона виголосила коротку промову на тему потреби організації українського жіноцтва.

Потім продовжалася вокальна програма, в якій пані Мирослава Мусійчук відспівала кілька українських пісень. Далі були гарно виконані точки хору під управою о. Мусійчука.

Касієр клюбу, гром. М. Іванчак, привитав першого українського лікаря в тій місцевості, п. Тимочка, вручивши йому від політичного клюбу дарунок: образ вїзду Хмельницького до Києва. Далі подякував зібраним у святі і попросив всіх удадися вниз, до салі, де відбулася ювилейна гостина. Зійшлося там біля 300 гостей. Тостмайстром гостини був д-р Тимочко. В часі гостини виголошено багато промов, як теж відчитано привітні телеграми. Забава була привітна і достойна.

Гість.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".